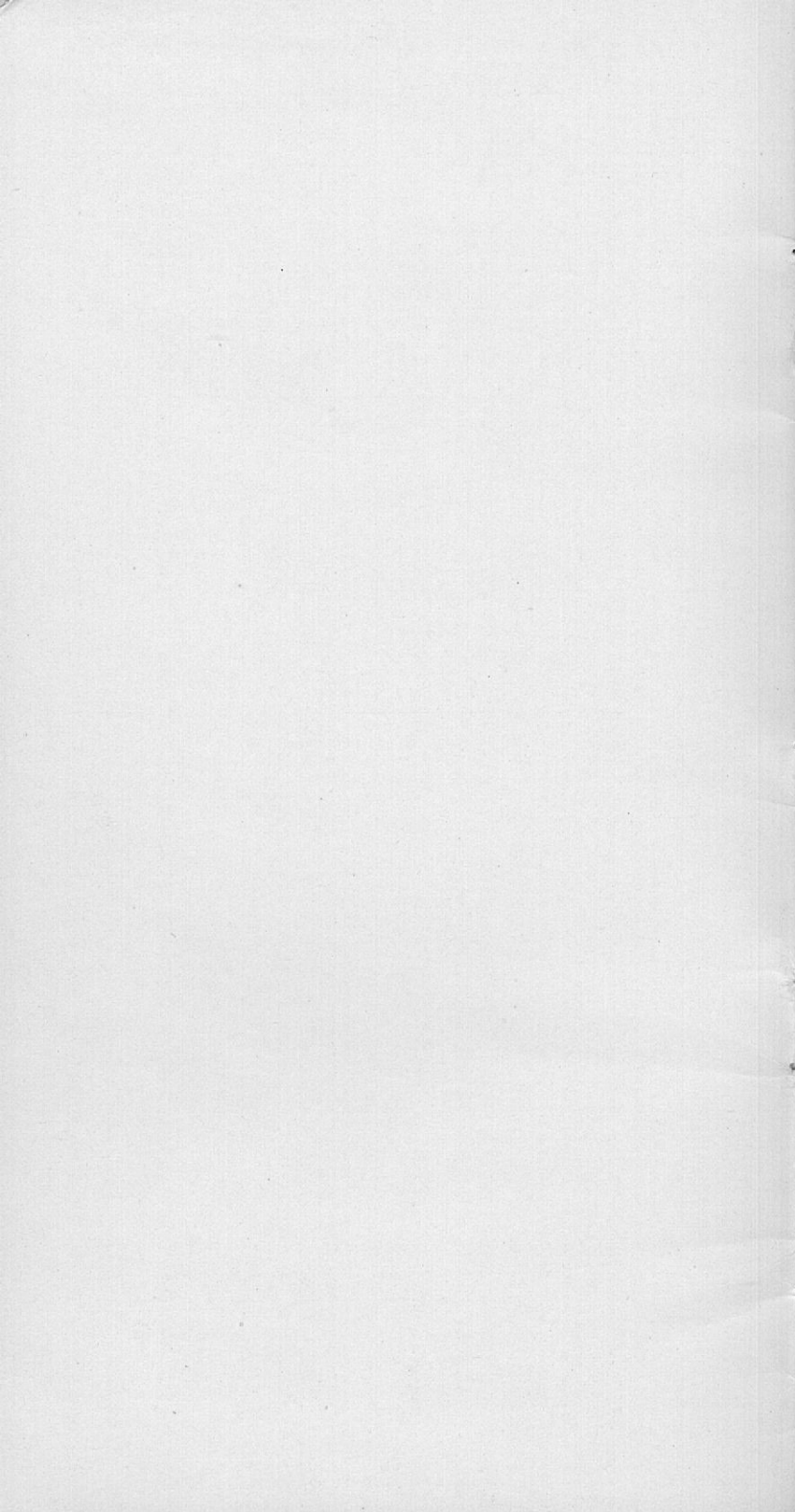

X.W. Smith, artist

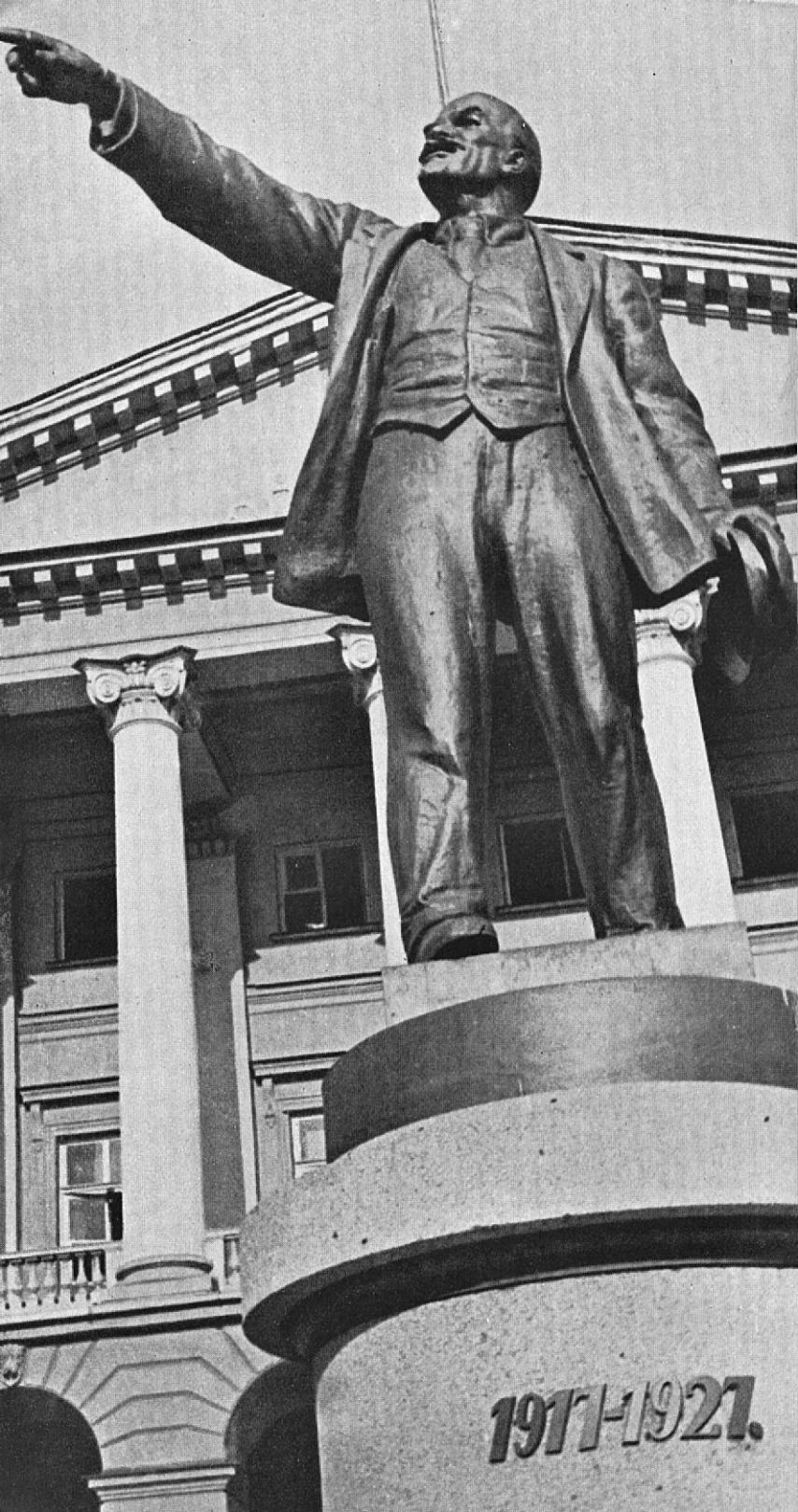
LENINGRAD

LENINGRAD

HELSINKI

1917-1921.

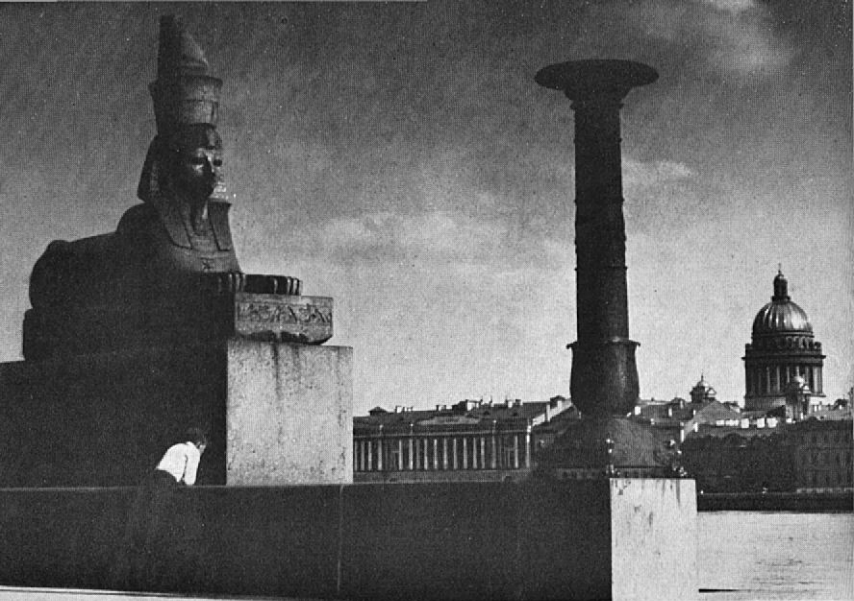
LENINGRADIIN saapuvat ulkomaalaiset matkailijat lähtevät aina tyytyväisinä tästä kaupungista, mieli täynnä näkemäänsä ja kuulemaansa.

Leninin kaupunki ei herätä vieraan mielenkiintoa vain kauniiden valtakatujensa, puistojensa ja kuuluisain arkkitehtien luomain rakennusaarteidensa takia, vaan myöskin siksi, että Leningrad (entinen Petrograd¹⁾) kerran oli Venäjän vallankumousliikkeen kehto. Siellä Lenin 1895 perusti »Taisteluliiton työväenluokan vapauttamiseksi», sieltä käsin Lenin johti Venäjän ensimmäistä vallankumousta vuonna 1905, ja siellä työväki Leninin ja hänen lähimmän taistelutoverinsa J. Stalinin johtamana 1917 kävi ratkaisevimmat taistelut avatakseen tien maailman ensimmäiselle voittoon päättyneelle sosialistiselle vallankumoukselle.

¹⁾ Pietari I aikana kaupunki nimitettiin St. Petersburgiksi, ja tämä nimi säilyi elokuuhun 1914, jolloin se muutettiin Petrogradiksi. Leningrad nimen kaupunki sai 26/1 1924.

*Pietari Suuren
patsas.*

Nevan rantakatu

Kaupunki on säilyttänyt talot, joissa Lenin asui toimiessaan vallankumousliikkeen maanalaisena työntekijänä, tai joissa pidettiin hänen mukana ollessaan historiallisia kokouksia — kokouksia, jotka ratkaisevasti vaikuttivat vallankumouksen kulkuun. Leningradin kadut ja rakennukset ovat tallettaneet monta muistoa taisteluvuosien varrelta alkaen joulukuun kapinasta vuonna 1825 siihen päivään saakka, jolloin Talvipalatsi vallattiin lokakuussa 1917.

Nykyisin Leningradilla, joka on Sovjettiliiton suurimpia teollisuus- ja kulttuurikeskuksia sekä huomattava merisatama, on tärkeä sijansa sosialistisen maan elämässä.

Leningradissa kukoistaa nyt sadottain uusia teollisuudenhaaroja, jotka olivat tsaari-Venäjällä kokonaan tuntemattomia. Yksin metalli- ja sähköteollisuudessa, joiden käyttämät metallit ovat oman maan tuotetta, on nyt käytännössä yli kaksisataa uutta tuotantotyyppiä.

Jättiläismäisiä myllylaitteita ja hienoimpia mikroskoopin linsejä, mahtavia turbineita ja äänifilmikoneita, monimutkaisia koneellistutettuja työkaluja, automaatteja, moottoripyöriä, valokuvauskoneita, korkeaajännityskaapeleita, katkaisijoita, aluminiä ja muita kevyitä metalleja — tätä kaikkea ja paljoo muuta kykenee nyt tuottamaan sosialistinen Leningrad.

Erikoista mielenkiintoa ovat omiaan herättämään Leningradin jättiläismäiset metallitehtaat: Kirov-tehtaat

(ent. Putilovets), joissa ensimmäiset sovjetitraktorit valmistettiin, ja Izhorsk-tehtaat (tuottavat konetyökaluja), Sverdlovin konetyökalutehtaat, Krasnyi Instrumentalshik (kone- ja käsityökaluja), Stalinin teknillisen korkeakoulun tehtaat (voimakkaita höyrykattiloita ja turbiineita), Kirov Electrosila-tehtaat (sähkövarusteita), Russki Diesel-tehtaat (voima-aseain tarvikkeita), Marti ja Baltic telakat, Pohjoinen telakka, Krasnyi Gvosdilstshik (rauta- ja terästuotteita), Krasnaja Sarja (puhelintarvikkeita y.m.) sekä maidon ja lihanjalostustehtaat. Äskettäin perustettiin taiteilijoille värejä valmistava tehdas, joka tuottaa kestäviä värejä ja lakkoja.

Sodanedellisestä ajasta nelinkertaistunut Leningradin teollisuus ei ole kehittynyt niin kukoistavaksi ainoastaan uusien teollisuuslaitosten perustamisen ansiosta, vaan myöskin siitä syystä, että vanhat tehtaat ja tuotantolaitokset nyt on kokonaan uudistettu ja nykyaikaistettu.

Voitokkaan sosialismin dynaaminen voima, korkealle kehittyneen sovjetiteollisuuden luoja, aikaansai myöskin Stahanov-liikkeeksi nimitetyn valtavan joukkoliikkeen, joka tempasi mukaansa koko sovjettimaan väestön. Tämän liikkeen historia on kuin kappale sosialistisen maan voittojen historiaa keskitetyssä muodossa, siinä kuvastuu välitön ilo ja into, jonka vallassa valistuneet työläiset kulkevat voitosta voittoon. Se on ihmisen työn hedelmä, tekniikan herraksi nousseen ihmisen, ja se on varma merkki hyvinvoinnin lisääntymisestä työtätekevien joukkojen keskuudessa.

Vasiliostrovin Kulttuuritalo

Urizkin tori — Vallankumous museo

Uskonnon vastainen museo (ent. Isäkin kirkko)

Birjevoien silta

Donbasissa alkunsa saanut Stahanov-liike levisi salaman nopeudella kautta maan ja saavutti suuren kannatuksen Leningradin tehtaissa. Leningradissa ei ole ainoatakaan teollisuuden haaraa, jota Stahanov-menetelmät eivät olisi rikkaasti hedelmöittäneet voitosta voittoon, osoittaen sosialistisen työn valtavia mahdollisuuksia ja työtulosten suurta tehokkuutta.

Jokainen uusi voitto vetää satoja ja tuhansia ihmisiä Stahanovilaisten riveihin, ihmisiä, jotka tavanomaiset, vanhentuneet työtävät hyljäten päivittäin osoittavat, mitä saadaan aikaan uudenaikaisilla, järkiperaisilla menetelmillä, kun ihminen on kehittynyt niitä hallitsemaan.

Leningradin teollisuuden jättiläismäinen kasvaminen vallankumouksen jälkeen johti myös kaupungin väkiluvun suunnattomaan lisääntymiseen (väkiluku siellä on nykyisin 2,700,000, ollen lisäys 1,627,000 vuosien 1927 ja 1935 välillä), mikä taas velvoitti työtätekeviä ryhtymään kaupunkinsa perinpohjaiseen jälleenrakentamiseen. Leningrad ei näet ollut millään tavoin valmis vastaanottamaan suurta väestönlisäystä. Tsaarien vanhan pääkaupungin takapajuiset kunnalliset laitokset olivat kärsineet suuria vaurioita ensin maailmansodan ja sitten kansalaissotien vuosina. Aivan

kaupungin sydämessä, loistavan ulkokuoren takana, olivat alkeelliset puusta valmistetut lokaviemärit ja puutteellinen vesijohtoverkosto, jonka vesi oli likaista ja epäterveellistä. Työläisten oli ennen vallankumousta pakko asua yhteensullottuina kaupungin laidoilla kurjissa kivitaloissa tai lautahökeleissä, joista puuttuivat alkeellisimminkin mukavuudet.

Suunnaton ero oli olemassa keskikaupungin ja työläiskaupunginosien välillä. Ylhäisön ja kauppiassäädyn valtavat palatsit ja loistotalot olivat kuuluisien arkkitehtien suunnittelemat, heidän asunsa osassa kaupunkia sijaitsivat graniittiset rantapengermit, tyylikkääst siljat ja puutiilillä päällystetyt kadut, mutta työläisten kurjissa köyhäinkortteleissa olivat kadut upottavaa savivelliä, vailla katuvalaistusta, likaviemäreitä ja vesijohtoja. Vanhassa Pietarissa 50,000 ihmistä asui kellarikerroksissa ja 300,000 asukkeina ahtaitten murjujen nurkissa.

Sovjettivallan aikana Leningrad on muuttunut siinä määrin, että sitä enää tuskin tuntee entisekseen. Heti kansalaisotien päätyttyä ryhdyttiin työhön kunnallisten laitosten korjaamiseksi ja uudistamiseksi, samalla kun käytiin järjestämään asuntouudistusta ja koko kaupungin uudelleenrakentamista. Nyt laitakaupungille on jo

*Vallankumouksen uhrien
tori*

Kirovskin kaupunginosan Kulttuuritalo

Uusi Volodarskin silta

Kulttuuripalatsi — Teatterin eteishalli

Lokakuun 25 päivän katu

kohonnut suuria, hyvin järjestettyjä, arkkitehtoonisesti kauniita asuinkortteleita, loistavia kulttuuripalatsia, klubeja, korkeakouluja, alkeisoppilaitoksia jne.

Joulukuussa 1931 Sovjettilhallitus julkaisi historiallisen manifestinsa Leningradin työtätekeville kehoittaen heitä muodostamaan kaupunkinsa sosialismin mallikaupungiksi. Tämä antoi Leningradin uudelleenrakentamistyölle entistä suuremman merkityksen. Nyt on jo toteutettu asuonsuunnitelma, joka käsitti yli 2,500,000 neliometriä lattiapinta-alaa, ja melkein viides osa Leningradin työläisistä pääsi muuttamaan mukaviin huoneustoihin uusissa taloissa. Joukko uusia puistoja, istutuksin kaunistettuja toreja ja bulevaardeja on perustettu. Raitiotielinjojen pituus on nyt huomattavan suuri ja uusimal-

lisa liikennevälineitä on järjestetty yleisöä palvelemaan. On myös avattu suuri joukko ruokaloita, tehdaskeittiöitä, satoja lastenkoteja, lastentarhoja, päiväkoteja ja erilaisia kansan terveydestä huolehtivia laitoksia.

Kaupungin ulkopuolelle johtava liikenneverkosto saattaneen kokonaisuudessaan järjestetyksi kymmenvuotissuunnitelman mukaan.

Lääkäriavun ja sairashoidon järjestelyn suhteen Leningrad on nykyisin maailman parhaiten varustettuja kaupunkoja. Käytännöllisesti katsoen maksaa valtio miltei kaiken tarvittavan hoidon.

Yhtä ripeästi Leninin kaupunki on edistynyt henkisen kulttuurin, tieteen, taiteen ja opetustyön rintamalla.

Akateeminen Teatteri

Leningrad oli ensimmäinen kaupunki SSTL:ssä, jossa aikuisten lukutaidottomuus kokonaan saatiin poistetuksi, ja Leningradissa myös ensimmäisenä laadittiin kymmenvuotissuunnitelma kaikkien kouluikäisten lasten kehittämiseksi. Vuosina 1935 ja 36 saatiin valmiiksi 144 uutta mallikoulua. Koululaisten lukumäärä on Leningradissa nyt 400,000, eli kolme kertaa suurempi kuin vuonna 1913. Alkeiskoulun valmistavalla asteella on kaupungissa 50,000 lasta. Yli 90,000 henkeä opiskelee korkeammassa oppilaitoksissa.

Leningradissa on noin 200 tieteellistä tutkimuslaitosta, joissa sadat tiedemiehet työskentelevät, ja niinpä kaupunki onkin Sovjettiliiton toiseksi suurin tieteellisen elämän keskus. Leningradin huomattavimpia tieteellisiä laitoksia on Fysiologian ja korkeimpain patoloogisten hermotoimintojen tutkimuslaitos, jota johti kuuluisa fysiologi I. P. Pavlov kuolemaansa asti 27/2 1936. Tavattoman mielenkiintoinen on tieteellisessä suhteessa Pavlovin laboratorio Pavlovossa (ent. Koltushyssa), Leningradin esikaupungissa. Sovjettihallituksen myöntämällä varoilla sinne on perustettu pysyvä tiedemieskeskus ja joukko antropologisia tutkimuksia harjoittavia tieteellisiä laitoksia.

Suuren sosialistisen Lokakuunvallankumouksen muokkaamasta maaperästä on kasvanut joukko lasten taideklubeja vaalimaan lasten taiteellisten taipumusten kehittämistä. Leningradissa säännöllisesti toimeenpannut lasten taidekilpailut ovat omiaan osoittamaan, miten

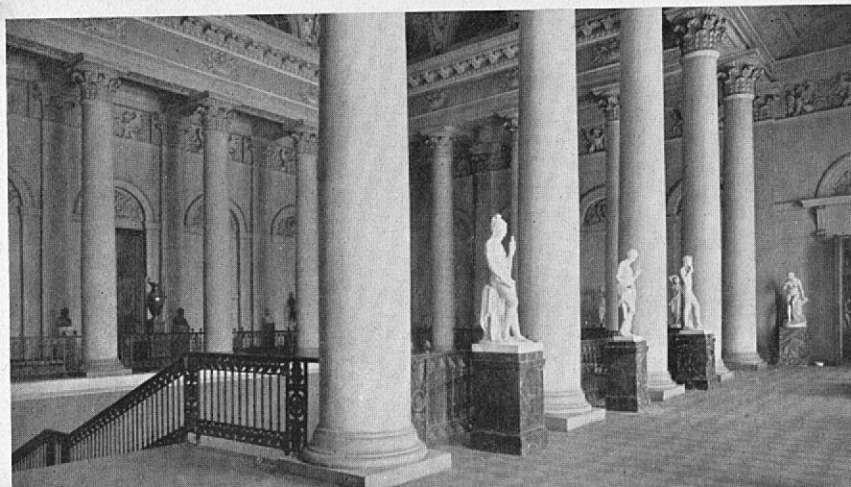

Museo Ermitasch

paljon lahjakkuutta piilee nuorimmassakin sovjetisukupolvessa.

Yleisten kirjastojen laaja, hyvin järjestetty verkosto huolehtii aikuisten kehityksestä antaen heille tilaisuuden tutustua helpotajuisessa muodossa tieteen eri alojen saavutuksiin. Leningradissa on yli 600 kirjastoa, joiden nidemäärä on yhteensä yli 25 miljoonaa. Kaksi erittäin huomattavaa kirjastoa ansaitsee erikoismaininnan: Saltykov-Shedrinin yleinen kirjasto, jossa on yli 5 1/2 milj. nidosta ja SSTL:n tiedeakatemian kirjasto, käsittäen yli 4 1/2 milj. kirjaa. Molemmat voi jo lukea maailman suurimpien kirjastojen joukkoon.

Venäläinen museo

Arvokasta työtä tekevät Kulttuuritalot, joista huomattavimmat ovat: Narva, Kirov, Maxim Gorki, Vyborg, Vasileostrov. Näihin taloihin liittyy kansankorkeakouluja, joissa luennoidaan helppotajuisessa muodossa erilaisista tieteellisistä ja kulttuurikysymyksistä, monenlaisia opintokerhoja, harrastelijanäyttämöitä jne. Kahdessatoista kansallisessa kulttuuriklubissa (puolalainen, suomalainen, latvialainen, valkovenäläinen, ukrainalainen, liettualainen jne.) tehdään sivistystyötä asianomaisten kansallisuuksien omilla kielillä. Kirovin kulttuuri- ja lepopuisto, jolle on varattu runsaasti tilaa Nevajoen saarilla ja puistossa, ei ole vain työtätekevien joukkojen virkistyspaikka, vaan samalla tärkeä kulttuurikeskus. Samantapaisia puistoja on useita kaupungin eri puolilla.

Leningradin teattereita ihailee koko maailma, ja huomattavimmat niistä ovat: Kirovin teatteri (ent. Marinski), Valtion akateeminen teatteri oopperaa ja balettia varten, Maly akateeminen ooppera (ent. Mikhailovin teatteri), Valtion draamateatteri (ent. Alexandrinski), ja Gorki Bolshoi draamateatteri. Loistavat näyttelijävoimat ja vaihteleva ohjelmisto, joka sisältää parhaat klassilliset näytelmät ja uudenaikaisen näytelmäkirjallisuuden huomattavimmat tuotteet, on tehnyt Leningradin teatterit yhtä suosituiksi kaikissa yleisöpiireissä. Leningradin musiikkielämä on niinikään korkealla tasolla. Sen konservatorio ja filharmoninen sinfoniaorkesteri ovat maailmankuulut. Leningradissa sijaitsee myös Belgoskino, valtion valkovenäläinen filmitehdas, Soyuskinochronika-tehdas ja ansiomerkin saanut Lenfilm-tehdas. Monet täällä valmistetuista filmeistä ovat kiertäneet kaikissa sovjettimaan elokuvateattereissa ja herättäneet suurta

Pietarihofi

huomiota ulkomaiden suurkaupungeissakin, muistettakoon vain filmit «Tshapajev», «Maximin nuoruus», «Moskova nauraa», «Seitsemän urhoollista miestä» jne.

Kuuluisia ovat myös Leningradin museot, joiden kokoelmat ovat saaneet monipuolisia ja arvokkaita lisiä suuren sosialistisen Lokakuunvallankumouksen jälkeen. Sovjettihallituksen toimesta on järjestetty yhtenäisesti taulukokoelmia, historiallisia jäännöksiä ja muistoesineitä, jotka aikaisemmin olivat hajallaan eri puolilla kaupunkia. Valtion Ermitage-museo on Leningradin huomattavin ja samalla maailmankuulu taideaarreitta. Tämä museo, jonka kokoelmia sovjettihallituksen aikana on huomattavasti laajennettu, esittää yhteiskuntien historiaa alkaen ajalta ennen luokkien muodostumista, käsittää vanhan ajan kulttuurihistorian (Egyptin, Kreikan ja Rooman) länsieurooppalaisen taiteen historian ja taide-teollisuuden historian. Muutamat Ermitagen kokoelmista ovat ainoat laatuaan koko maailmassa.

Venäläistä taidetta vanhimmilta ajoilta nykypäiviin saakka esittelee toinen suuri leningradilainen taidemuseo: Valtion venäläinen museo maalaustaidetta ja grafiikkaa varten. Antropologinen ja kansatieteellinen museo, joka liittyy tiedeakatemiaan, käsittää SSTL:n rikkaimmat kokoelmat tältä alalta ja on kolmanneksi paras koko maailmassa.

Valtion Vallankumousmuseo, joka sijaitsee Taiteiden palatsissa (ent. Talvipalatsi) käsittää rikkaan kokoelman

Pioneerien palatsi — Konserttisali

vallankumousliikkeen historiaan liittyviä näyttelyesineitä kautta historiallisen ajan. Monissa muissa kaupungin museoissa on tilaisuus tutustua jonkin erikoisalan kokoelmiin: teatterin, kunnallisten laitosten, sotilasasiain, koululaitoksen, kaupan, yleisen terveydenhoidon jne. Erikseen on vielä syytä mainita uskonnonhistoriaa käsittelevät museot: ent. Pyhän Iisakin kirkko ja Kasaanin katedraali.

Monet edellämainituista museoista ja tieteellisistä tai kulttuurilaitoksista sijaitsevat entisissä palatseissa ja aateliskartanoissa, joiden kauneus yhdessä Leningradin monien rakennustaiteellisten nähtävyyksien kanssa on tehnyt kaupungin niin kuuluisaksi.

Leningrad on todella maailman kauneimpia kaupungeja. Sijaiten monilla saarilla Nevajoen suulla sitä halkovat kaikkialla jokiuomat ja kanavat, ja siellä on siltoja enemmän kuin missään maailman kaupungissa. Viitisensataa mitä erilaisinta ja erityyppistä siltaa yhdistää sen rantoja ja kanavia, ne ovat suuria ja pieniä siltoja, joita ovat olleet rakentamassa kuuluisat insinöörit ja arkkitehdit, joten monet niistä sisällyttävät itseensä huomattavia kauneusarvojakin.

Erikoista mielenkiintoa herättävät Anitshkov-sillan kuvanpatsasryhmät, joiden luoja on kuuluisa kuvanveistäjä Klodt.

Leningradin silmiinpistäväenä piirteenä onkin juuri rakennusalan vaihtelevaisuus ja arkkitehtuurin sopu-

sointuinen järjestely. Julkisivuissa kiintyy huomio 18:nnen vuosisadan barokkiin ja venäläiseen empiirityyliin 18:nnen vuosisadan viimeiseltä ja 19:nnen ensimmäiseltä puoliskolta.

Leningradin arkkitehtuurista puhuttaessa ei ole myöskään unohdettava kaupungin lähiympäristöjä, joiden puistot, rakennukset ja suihkukaivot ovat kauneudestaan kuuluisia, kuten Pushin-kaupunki, Peterhof, Krasnogvardeisk (ent. Catchina), Oranienbaum jne.

Kymmenenä vallankumousta edeltäneenä vuotena Leningradin arkkitehtuuria suuresti laiminlyötiin. Vasta sovjettiliiton valtaan päästyä ryhdyttiin jälleen suunnittelemaan rakennustoimintaa laajassa mittakaavassa. Huomattavimpia uuden ajan saavutuksia ovat Vasileostrovin Kulttuuritalo, Kirovin Kulttuuritalo, Teollisuusakatemia ja suurisuuntaiset asuntotalokorttelit. Kokonaisia kaupunginosia on järjestetty uudelleen tai huomattavasti uudistettu, mainittakoon vain Vallankumouksen uhrien tori, ent. Marsovoin pelto ja Narvan Portin arkkitehtooninen uudistaminen ym.

*

Yksityiskohtaisempia tietoja matkoista Leningradiin ja muualle Sovjettiliittoon antaa auliisti *Intouristin* edustajisto Helsingissä, Albertinkatu 25, puh. 27 103 ja 20 621.

Ruokala työläisiä varten Tupakkatehtaalla

